

JAARBEEELD 2023

Samen leuke
dingen doen

Samen leren
en ontwikkelen

Samen kunnen
we meer

Samen werken aan
zelfstandigheid

Wij zijn De Haardstee

Wij bieden ondersteuning aan mensen met een licht verstandelijke beperking en/of een autisme spectrum stoornis. Daarbij kan er sprake zijn psychiatrische en/of psychosociale problematiek. Mensen wonen bij ons op een locatie of we komen bij hen thuis. Ook bieden we kleinschalige, arbeidsmatige dagbesteding.

Onze woonlocaties staan in Leiden, Leiderdorp, Oegstgeest, Boskoop en Roelofarendsveen. We bieden ambulante begeleiding in de Leidse regio, de Duin- en Bollenstreek en Katwijk. Onze dagbestedingslocaties bevinden zich in Leiden.

Over het jaarbeeld 2023

Met het jaarbeeld bieden we een blik op de ontwikkelingen in onze organisatie en de kwaliteit van onze ondersteuning. We geven hiermee invulling aan bouwsteen 4 van het Kwaliteitskompas. De Haardstee biedt ondersteuning aan cliënten op basis van de Wet langdurige zorg (Wlz) en de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo). Hoewel het Kwaliteitskompas alleen van toepassing is op de Wlz, gaat ons jaarbeeld zowel over cliënten met een Wlz indicatie als met een Wmo beschikking. We hebben het jaarbeeld gemaakt over onze organisatie als geheel en alle cliënten en medewerkers die daarbij horen.

In het jaarbeeld laten we aan de hand van de verhalen van cliënten en medewerkers zien wat ons bezighoudt. We hebben gekozen voor vier verhalen die symbool staan voor de thema's van ons meerjarenbeleid. Zo komen deze thema's tot leven. Uiteraard hadden we nog veel meer verhalen kunnen vertellen, maar we hebben ons beperkt tot deze vier. We hopen dat u als lezer hiermee een indruk krijgt van hoe wij ons inzetten om onze cliënten zo goed mogelijk te ondersteunen.

Wilt u meer weten over De Haardstee?
Bezoek onze website www.dehaardstee.nl
of [bekijk hier onze jaarstukken](#).

Samen leuke dingen doen

Donovan krijgt sinds 2013 ambulante begeleiding van De Haardstee. In 2018 is hij lid geworden van de cliëntenraad van De Haardstee. Vanuit de cliëntenraad is het idee gekomen voor een cliëntenvereniging.

Donovan: “We kwamen op dit idee omdat we verhalen hoorden over mensen die eenzaam zijn. Dit speelt bij cliënten van De Haardstee, net zoals dat ook geldt voor veel andere mensen in de samenleving. Hier wilden we iets aan doen. Zo zijn we gaan nadenken over een cliëntenvereniging. Het idee was dat de cliëntenvereniging activiteiten zou gaan organiseren voor én door cliënten, met ondersteuning van medewerkers van De Haardstee. Dit begon heel klein, met twee cliënten en één medewerker. De eerste paar keer dat we iets hadden georganiseerd kwamen er nog niet zo veel cliënten. We vonden het ook lastig om te bedenken wat mensen leuk zouden vinden. Dat was een beetje zoeken.”

Uit het cliëntenonderzoek in 2021 bleek dat er behoefte was onder cliënten om vaker leuke dingen te doen. Ook zijn er cliënten die graag meer sociale contacten willen. Maar cliënten gaven aan het lastig te vinden dat er geen begeleiding is bij activiteiten buiten De Haardstee.

Donovan: “Mensen ervaren een drempel om mee te doen met activiteiten buiten hun vertrouwde omgeving. Cliënten gaan niet zomaar naar een buurthuis of zoiets, ze voelen zich niet thuis op openbare plekken.”

Het belang van de cliëntenvereniging werd hierdoor bevestigd voor De Haardstee. Naast activiteiten die worden georganiseerd op woonlocaties of het eetcafé voor ambulante cliënten, willen we de mogelijkheid creëren voor cliënten om anderen te ontmoeten in een beschermde omgeving. In 2022 en 2023 is de cliëntenvereniging hierin steeds succesvoller geworden.

Donovan: “We weten nu beter welke activiteiten leuk worden gevonden. Dit soort activiteiten laten we dan ook vaker terugkomen: een spelletjesmiddag, knutselen, een wandeltocht. Het doel is niet om zoveel mogelijk mensen op

één activiteit te laten komen, want het is niet voor iedereen prettig als het heel druk is. We willen meerdere activiteiten aanbieden, zodat er voor zoveel mogelijk mensen iets leuks te doen is. Zelf vind ik het prettig als er ruimte is om met elkaar te praten. Ik vond bijvoorbeeld het bowlen heel leuk en ook de vaartocht door Leiden was mooi.

Een tijdje geleden werden we gevraagd of we tijdens een benefietavond van de kerk iets wilden vertellen over de cliëntenvereniging. Er waren een heleboel mensen en het was best spannend om te doen. Gelukkig is het goed gegaan en hebben we een mooi bedrag opgehaald. Het is goed dat zoveel mensen zien hoe belangrijk de cliëntenvereniging is. Ik vind dat de cliëntenvereniging door moet blijven gaan, want het is belangrijk voor cliënten.

Inmiddels heeft Donovan samen met zijn begeleider besloten om te gaan stoppen met de begeleiding.

Donovan: “Alle doelen zijn behaald. Ik heb grote vooruitgang geboekt in de afgelopen jaren, daarom is de begeleiding niet meer nodig.”

Bedankt Donovan, veel succes in de toekomst!

“Het idee was dat de cliëntenvereniging activiteiten zou gaan organiseren voor én door cliënten, met ondersteuning van medewerkers van De Haardstee.”

Samen leren en ontwikkelen

Marion is in april 2023 in dienst gekomen bij De Haardstee. Als teamcoach ondersteunt ze een aantal teams en coacht ze individuele medewerkers. Toen Marion bij De Haardstee kwam werken is ze direct ingestapt in de ‘training eigenaarschap’. Deze training van vier dagen werd georganiseerd voor alle medewerkers van De Haardstee. Alle zorgmedewerkers, maar ook medewerkers van kantoor, de managers, teamcoaches, iedereen heeft de training gevolgd.

Marion: “Ik ben een groot voorstander van zelforganisatie en eigenaarschap. Het is belangrijk dat medewerkers in de zorg hun eigen verantwoordelijkheid mogen én durven pakken. Het is goed dat dit zo breed wordt aangepakt in de organisatie, want dit gaat niet vanzelf”. In de opzet van de training is ervoor gekozen om

de groepen met elkaar te mixen. Hierdoor konden medewerkers zelf kiezen op welke dagen ze de training gingen doen.

Marion: “Het was heel prettig om de training te doen met medewerkers vanuit verschillende teams. Je spreekt mensen die je anders niet zo snel spreekt en je hoort nieuwe dingen. Het heeft gezorgd voor een gevoel van verbinding met elkaar. We zijn bewuster geworden dat we er samen zijn voor de cliënten. ‘Begeleiders’ en medewerkers ‘op kantoor’, we doen het met elkaar en we steunen elkaar.”

De bedoeling is dat de training een vervolg krijgt binnen de teams. Dat wat we geleerd hebben, moeten we in de praktijk brengen.

Marion: “Dat zien we nu gebeuren, in de teams wordt hier verder op ingegaan. Bijvoorbeeld als er iets speelt, als medewerkers iets willen veranderen, dan zeggen we tegen elkaar: we zijn vrij om dit anders te doen, we mogen dit beslissen en we worden daarin gesteund. Dit gaat nog niet vanzelfsprekend, we staan nog aan het begin, maar ik zie dat het zorgt voor meer werkplezier. Dit heeft effect op de ondersteuning die we geven aan cliënten. Doordat we nauwer met elkaar verbonden zijn, maken we beter gebruik van elkaars

kwaliteiten. Eén medewerker maakt bijvoorbeeld het dagprogramma voor de locatie, een andere medewerker houdt zich bezig met het organiseren van uitjes. Iedereen levert een bijdrage en dit wordt ook verwacht, in plaats van naar elkaar kijken en niemand die iets doet. Je laat cliënten niet zwemmen, maar je neemt actie want dat is nodig en dat mag. Iets samen doen, betekent ook iets voor jouw eigen rol.

Het thema ‘eigenaarschap’ is belangrijk om vast te houden in de toekomst. Zelforganisatie kan niet zonder eigenaarschap. We zullen nu moeten doorpakken; in vergaderingen besluiten nemen met elkaar, continu verbeteren van de teamsamenwerking, er samen zijn voor de cliënten.”

Inmiddels is besloten om de training eigenaarschap een vervolg te geven. In eerste instantie een training voor nieuwe medewerkers en daarna een opfriscursus. Marion is, naast twee andere collega’s, als ‘stagiair’ begonnen om deze training binnenkort zelf te kunnen geven. De training maakt onderdeel uit van het traject Samen, dat in januari 2023 van start is gegaan. Met ‘Samen’ geeft de organisatie invulling aan de doelstelling om het werkplezier, de onderlinge betrokkenheid en competenties van medewerkers te vergroten.

“Ik ben een groot voorstander van zelforganisatie en eigenaarschap. Het is belangrijk dat medewerkers in de zorg hun eigen verantwoordelijkheid mogen én durven pakken.”

Samen kunnen we meer

Wilma is regiebegeleider op de locatie Kerkweg. Cliënten van De Haardstee wonen hier tussen de andere huurders van een appartementencomplex voor 55 plussers (gespikkeld wonen). In 2023 is de locatie gegroeid van 13 naar 21 woonplekken. De cliëntengroep bestaat uit een combinatie van mensen met een licht verstandelijk beperking en mensen met psychische problematiek. Bijvoorbeeld autisme, een angststoornis, depressie, adhd, verslaving, enzovoort.

Wilma: “De combinatie van verschillende soorten problematiek maakt het complex. Wij proberen de cliënten zo goed mogelijk te ondersteunen, maar soms is het lastig om te bepalen wat de juiste aanpak is. Natuurlijk kunnen we hiervoor aanvullende scholing volgen, en dat doen we ook. Maar het werkt nog beter als er iemand met ons

meekijkt, die ervaring heeft met het begeleiden van mensen met psychische klachten.”

In 2022 heeft De Haardstee een samenwerking opgestart met een ggz aanbieder in de regio. Aan een aantal van onze locaties is een sociaal-psychiatisch verpleegkundige (SPVer) gekoppeld. Deze SPVer heeft contact met de begeleiders van de locatie en soms ook met de cliënten. De SPVer denkt en werkt mee aan de ondersteuning van onze cliënten. De expertise van De Haardstee is begeleiden van mensen met een verstandelijke beperking en mensen met autisme, de SPVer vult hierop aan.

Wilma: “Als cliënten bijvoorbeeld medicatie gebruiken, geeft de SPVer uitleg over het gebruik van de medicatie, de effecten en bijwerkingen ervan. Met name de op- en afbouw van medicatie vergt specifieke kennis. Het is zo belangrijk dat iemand dat goed kan uitleggen. En als een cliënt een gesprek heeft met de psychiater, kan de SPVer meegaan. De SPVer ondersteunt de cliënt tijdens het gesprek en kan het later nog een keer doornemen met de cliënt en overdragen aan het team. De SPVer is steunend voor het team en voor cliënten is ze een bekend gezicht, waardoor het makkelijker is om in gesprek te gaan.

Er is hier bijvoorbeeld een cliënt, een jonge vrouw die is opgegroeid in een zeer onveilige situatie. Ze had hier veel last van, maar ze stond niet open voor geestelijke hulp, want dat vroeg te veel van haar. Via ons is ze in contact gekomen met de SPVer. Die heeft met haar gekeken wat wel haalbaar was en welke hulpverlening passend zou zijn. Na 5 gesprekken met de SPVer is, een traject met een externe hulpverlener in gang gezet. Deze cliënt krijgt nu psychische hulp, gericht op een afgebakend deel van haar hulvraag. Dit is gelukt omdat de SPVer samen met haar laagdrempelig in gesprek is gegaan en doordat ze zelf kon bepalen waarmee ze aan de slag wilde gaan. We merken dat dit veel verlichting geeft voor haar. We hopen dat dit vertrouwen geeft om straks nog een vervolgstap te kunnen zetten.

Wat ons betreft blijven we op deze manier samenwerken met de SPVer. Op dit moment betrekken we de SPVer bij de intake als dat wenselijk is. Wat ik wel zou willen veranderen is dat we de SPVer langer bij de opstartperiode kunnen betrekken, in ieder geval tot het ondersteuningsplan er ligt. Dat zou ons helpen bij het opstarten van de zorg en om sneller de juiste insteek te kunnen kiezen.”

“Als cliënten bijvoorbeeld medicatie gebruiken, geeft de SPVer uitleg over het gebruik van de medicatie, de effecten en bijwerkingen ervan.”

Samen werken aan zelfstandigheid

Fred is manager bij De Haardstee, hij werkt hier al ruim 25 jaar. Fred is altijd bezig met nieuwe ideeën om de ondersteuning aan cliënten nog beter te maken. Eén van die dingen is het Trainingshuis.

Fred: “Het Trainingshuis is een plek waar jongvolwassenen trainen om zelfstandig te kunnen wonen. Het doel is dat ze na ongeveer 1,5 jaar uitstromen naar een zelfstandige woonplek. De training is gericht op alle facetten van het leven: sociale vaardigheden zoals goed omgaan met burens, praktische vaardigheden zoals koken en schoonmaken en bijvoorbeeld het regelen van de financiën. Je hoeft niet alles zelf te kunnen. Sommige mensen lukt het niet om zelf te leren koken, maar dan zijn er andere manieren om toch te zorgen voor gezonde maaltijden. De truc is om te denken in mogelijkheden.

In 70% van de gevallen lukt het om cliënten te laten doorstromen naar zelfstandig wonen. De andere 30% stroomt uit naar een andere vorm van zorg, bijvoorbeeld een 24-uurs locatie.

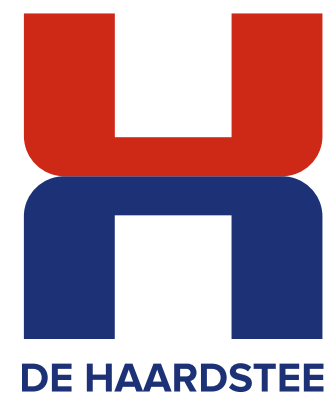
Fred: “Het motto is: niemand valt uit. We zorgen er altijd voor dat iemand terechtkomt op een passende plek. Cliënten bepalen zelf wat hun doelen zijn, dat werkt goed om hun zelfredzaamheid te vergroten. En op de locatie maken de cliënten met elkaar de huisregels, zo leren ze rekening houden met elkaar. Door samen te wonen, leer je ook hoe je problemen met elkaar kunt oplossen. Een mooi voorbeeld is een jonge vrouw die bij ons kwam wonen vanuit haar ouderlijk huis. Ze had veel problemen, veel ruzie, foute vrienden, kon zich niet aan regels houden. Maar ze toonde zelfinzicht en ze wilde graag veranderen. Het lukte haar om een baan te krijgen bij een drogist, eerst een paar uur per week, later werd dat meer. Hierdoor kwam er meer structuur in haar leven en groeide haar zelfvertrouwen. Ze kreeg ook meer vertrouwen in de begeleiding en ze leerde om hulp vragen. Na 2 jaar is ze zelfstandig gaan wonen. Inmiddels heeft ze ook haar rijbewijs gehaald.”

Het Trainingshuis is begonnen als een project in samenwerking met de gemeente en met Stichting Huisvesting Werkende Jongeren (SHWJ). Sinds 2023 wordt het Trainingshuis gefinancierd op basis van het arrangementenmodel van de gemeente.

Fred: “We hebben aan de voorkant goede afspraken gemaakt dat cliënten vanuit het Trainingshuis kunnen doorstromen naar een zelfstandige woning. Met de gemeente hebben we steeds goed overleg gehad. In het arrangementenmodel wordt uitgegaan van verschillende ‘treden’. Bij het Trainingshuis is er veel individuele ondersteuning, maar de begeleiding is ook gericht op de groep. Hiervoor bleek een trede te ontbreken. De gemeente heeft daarom besloten een trede toe te voegen aan het arrangementenmodel. Dat is voor ons een bevestiging het Trainingshuis ook voor de gemeente waardevol is.

Ik zie de toekomst van het Trainingshuis positief in, ik denk dat er veel behoefte is aan deze vorm van ondersteuning. Mogelijk kunnen we in de toekomst onze samenwerking uitbreiden door een brug te slaan met de jeugdzorg.”

**“Het motto is:
niemand valt uit.
We zorgen er altijd
voor dat iemand
terechtkomt op een
passende plek.”**

DE HAARDSTEE
Oude Herengracht 6c/d
2312 LN Leiden

071 - 51 44 162
info@dehaardstee.nl
www.dehaardstee.nl